

כלכלה בצל קורונה 2020

רקע ושיטת דגימה

התאחדות הסטודנטים הארצית בשיתוף אגודות הסטודנטים יצאו בסקר (אינטרנטי) בחודש אפריל 2020 בניסיון לאמוד את הפגיעה הכלכלית של הסטודנטים הישראלים עקב משבר הקורונה. הסקר נועד לתת מענה לפרופיל הייחודי של הסטודנטים: גילם הצעיר, תחומי עבודה רגישים למשבר, הכנסה נמוכה, צורת מגורים ועוד. על הסקר השיבו 3000 סטודנטים וסטודנטיות ממעל 50 מוסדות לימוד שונים.

ממצאים מרכזיים:

- 46.3% מהסטודנטים שעבדו טרם משבר הקורונה פוטרו/הוצאו לחל"ת.
- 45.8% מהסטודנטים שאיבדו את עבודתם דיווחי כי אינם זכאים לדמי אבטלה.
- הפגיעה הכלכלית הקשה ביותר במונחי הפסד כספי התרחשה אצל סטודנטים הורים.

1. מוסדות לימוד

התשובות	אחוזים
אוניברסיטאות	53.4%
מכללות אקדמיות ציבוריות	16.8%
מכללות פרטיות	13.9%
מכללות לחינוך	11.4%
מוסדות אחרים	4.5%
סה"כ	100%

ייצוג המוסדות בסקר תואם את אוכלוסיית הסטודנטים למעט חריגה קטנה באחוז הייצוג המכללות האקדמיות שאוזן על ידי משקולות.

מאפייני רקע:

1. תואר

התשובות	אחוזים
1. תואר ראשון	89%
2. תואר שני	6%

3. תואר שלישי	1.5%
4. הנדסאי	3.5%
סה"כ	100%

קיים ייצוג עודף לתלמידי תואר ראשון בשל הרצון לאמוד את היקף הנזק הכלכלי באוכלוסייה הצעירה ביותר (עד גיל 28) אשר זכויותיה מועטות יותר ממול ביטוח לאומי.

2. הורים

התשובות	אחוזים
1. ללא ילדים	90%
2. ילד אחד	5.5%
3. שני ילדים	2.5%
4. שלושה ילדים ומעלה	2%
סה"כ	100%

בהמשך להערה לגבי הפילוח משאלת מוסד הלימודים, אחוז הסטודנטים ללא הילדים גבוה מייצוגם באוכלוסיות הסטודנטים אך מייצג את אוכלוסיית תואר ראשון. ישנו שוני מובהק, כפי שישתקף בתרשימים הבאים בהיקף הפגיעה הכלכלית/התעסוקתית בסטודנטים הורים בהשוואה לבין סטודנטים ללא ילדים.

3. מגורים

התשובות	אחוזים
1. דירה שכורה	46.8%
2. בית הורים	32.4%
3. מעונות	14.8%
4. דירה בעלותי	3%
5. אחר	3%
סה"כ	100%

גם בשאלה זו פילוח המגורים מאפיין אוכלוסיית סטודנטים בעיקרה של תואר ראשון, עם ייצוג מורחב למעונות (בהשוואה ל 7% באוכלוסייה הכללית), מתווך כוונה לבדוק את עוצמת המשבר הכלכלי בשכבות שאנו יודעים שחוו פגיעה משמעותית במשבר הקורונה.

תעסוקה:

4. האם עבדת לפני משבר הקורונה?

התשובות	אחוזים
1. כן, כשכיר	79%
2. כן, עצמאי	5%
3. לא	16%
סה"כ	100%

84% מהסטודנטים/ות עבדו טרם משבר הקורונה 2020.1.3. אין מדובר על תעסוקה במשרה מלאה, אלא על העסקה בכל מסגרת שעתית/גלובלית. בקרב הורים/תלמידי התואר שני אחוז העסקה גבוה יותר בכ 4.9% במוצע.

5. האם פוטר/הוצאת לחל"ת?

תשובות	אחוזים
1. כן, קיבלתי מכתב רשמי.	46.3%
2. לא באופן רשמי, אבל היקף העסקה שלי נפגע	20.8%
3. לא, אבל אני בחופש על חשבון ימי החופש שלי	5.4%
4. לא עבדתי בכלל טרם המשבר	14.2%
5. ממשיך לעבוד כרגיל	13.3%
סה"כ	100%

46.3% מהסטודנטים יצאו לחל"ת/ פיטורין, המספר הגבוה (ביחס לאחוז המפוטרים מכלל האוכלוסייה), נובע בשל תחומי העיסוק הסטודנטיאליים שנפגעו קשות במשבר. עם תחומים אלו נמנים: מזון, שירותים, תיירות, מסחר ועוד. אין שוני מובהק בפילוח מקום המגורים או בפילוח מוסדי.

6. במידה ופוטר/הוצאת לחל"ת - האם אתה זכאי לדמי אבטלה?

תשובות	אחוזים
--------	--------

1.כן	54.2%
2.לא	45.8%
סה"כ	100%

45.8% השיבו כי הם לא זכאים, נכון למועד הסקר, לדמי אבטלה.

הסיבות המרכזיות: אי עמידה בתקופה האכשרה, עצמאים, התפטרו בשל תקופת המבחנים ועוד. נמצאו הבדלים מובהקים בין אחוז ההורים שזכאים לדמי אבטלה (מעל 70%) לבין האחוז בקרב סטודנטים שאינם בעלי ילדים.

פגיעה כלכלית:

7. האם תוכל להעריך באיזה סכום כסף נפגעת עד כה? (תקופת זמן של חודש)

- ממוצע הנזק החודשי לסטודנט/ית אומד על 3450 ₪.
- הפגיעה בקרב הורים עצימה יותר ועומדת בממוצע על 4340 ₪.
- הסטודנטים אשר מתגוררים בשכירות נפגעו בסכום ממוצע של 3900 ₪, גבוה ב 850 ₪ ממקביליהם המתגוררים בבית ההורים.

8. האם אתה נעזר בהורים במהלך הלימודים?

תשובות	אחוזים
1.כן באופן מלא	12%
2.כן באופן חלקי	50.9%
3.כלל לא	37.1%
סה"כ	100%

63% מהמשיבים ציינו כי הם נעזרים כלכלתי בהורים במהלך הלימודים. שיעור הסטודנטים שנעזרים בהורים מקרב שוכרי הדירה עומד על מעל 70%.

9. האם המשבר הנוכחי השפיע על יכולת הורייך להמשיך לסייע לך?

תשובות	אחוזים
1.כן, הם נפגעו כלכלית ויתקשו לעזור לי באותה מידה שסייעו קודם	78%
2.לא, הם ימשיכו לסייע לי בדומה	22%

לתקופה המשבר	טרם
סה"כ	100%

* נשאלו רק סטודנטים שהשיבו שהם נעזרים כלכלית בהוריהם.

חשוב לציין שאחוז המשיבים הרב שהשיבו כן לשאלה זו, מביעים את החשש ואת היקף הפגיעה הכלכלית של משפחתם הקרובה. **אין ההכוונה** היא ש 78% מההורים יפסיקו את התמיכה לאלתר בילדיהם הסטודנטים, אלא הבעת חשש עמוקה מהמצב הכלכלי.

10. האם בעקבות המשבר הנוכחי אתה תצטרף לסייע להורים/משפחה שלך כלכלית יותר מבעבר?

תשובות	אחוזים
כן	58%
לא	42%
סה"כ	100%

התשובה כן לשאלה זו כוללת בתוכו סטודנטים אשר מעירים כי יעזרו להורים בהתמודדות בזמן המשבר/ יפסיקו לקבל את הסיוע מהורים ובכך לסייע להוריהם.

11. במידה ונפגעת כלכלית באופן שונה שלא בא לידי ביטוי בשאלון זה נשמח אם תרחיב/י

לשאלה זו היו מספר רב של תשובות שמפרטות רבדים שונים של פגיעה כלכלית. תשובות נבחרו:

- אי עמידה בתשלום שכר הדירה
- חזרה לבית ההורים
- קושי בתשלום שכר הלימוד
- אי עמידה בהלוואות
- דמי ההאבטלה המופחתים לא מכסים את ההוצאות הבסיסיות.

התאחדות הסטודנטים והסטודנטיות בישראל: הארגון היציג של כ-350,000 סטודנטים וסטודנטיות בהשכלה האקדמית והטכנולוגית, מהווה את ארגון הגג של הסטודנטים ואגודות הסטודנטים במוסדות האקדמיים בישראל, באוניברסיטאות ובמכללות. בליבת העשייה של ההתאחדות, בראש ובראשונה, נמצאת ההתמקדות בחיזוק המעמד והזכויות של הסטודנטים בארץ. נוסף על כך, כגוף המייצג את מספר הצעירים הגדול במדינה, מוטלת על הארגון אחריות אזרחית-חברתית כוללת.

בחזון ההתאחדות, תפקיד הסטודנטים בחברה אינו מתמצה ברכישת השכלה ובקניית דעת בלבד, כי אם במעורבות אקטיבית ומתמשכת לשיפור פני ההשכלה והחברה שבה אנו חיים.

ההתאחדות מקיימת פעילות הסברה למען ישראל בקמפוסים ברחבי העולם ונמצאת בקשר מתמיד עם ארגוני סטודנטים עולמיים, לרבות ארגוני סטודנטים יהודיים. פעילותה ועשייתה של ההתאחדות מתאפשרת באמצעות המחלקות המקצועיות, מחלקות האמונות על יישום המדיניות הנקבעת על ידי הנהלת ההתאחדות ואגודות הסטודנטים ברחבי הארץ. בה בעת פועלות המחלקות בתחומים של אקדמיה, מלגות, מחקר ומדיניות, מעורבות אזרחית חברתית, קידום חקיקה סטודנטאליה באמצעות קשרי ממשל, קשרי חוץ והסברה בינלאומית, זכויות סטודנטים ערבים

27 מאי 2020

וחרדים, מימוש זכויות סטודנטים עם מוגבלויות, שוויון מגדרי, קידום אוכלוסיות ייחודיות, זכויות אדם ועוד.

כמי שמייצגת את ציבור הסטודנטים במועצה להשכלה גבוהה ובמועצת ההנדסאים משקיעה ההתאחדות מאמצים רבים בשיפור תקנונים אקדמיים ובחתימה לשיפור איכות ההוראה, בהנגשת מערכת ההשכלה הגבוהה לכלל קבוצות האוכלוסייה בישראל ובמתן מענה שוטף ומתמיד בנושאים אקדמיים. כמו כן, מקצה ההתאחדות משאבים רבים גם לטיפול בתחומי הרווחה וחיי היומיום של ציבור הסטודנטים, בנושאים כמו קידום תחבורה ציבורית הולמת לקמפוסים, הגדלת מערך המלגות, שדרוג זכויות לסטודנטים וסטודנטיות במילואים או בשלבי הורות, מיגור תופעת ההטרדות המיניות ועוד.

לנוכח כל הנאמר מעלה, ומתוך דאגה חסרת פשרות לציבור שאנו מייצגים, בכוונתנו לעבוד קשה לאורך השנה ובפרט ברגעים מאתגרים אלו **ולא לאפשר פגיעה כלכלית נוספת** בסטודנטים/ות אשר עלולה להוביל לנשירה.

צוות התאחדות הסטודנטים והסטודנטיות בישראל.